

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Preporučena se pisma tiskaju po b... svaki rodak. Oglasi od 8 ro... stoji 60 n., za svaki rodak... 5 n.; ili u slučaju opozivanja... pogodbe sa upravom. Novci se... u poštarском naputnicom (as... postale) na administraciju... Sloga". Imo, prosimo i naj... u poštu valja točno označiti.

Komu list nadodje na vrijeme,... ta to javi odpravatelju u otvo... rnu pismu, za koju se ne plaća... tarino, ako se istvana napito: "Reklamacija".

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Slogom rasta malo stvari, a nosloga dva polvara". Nar. Pos.

Izlazi svakog četvrtka na c... arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i... ne tiskaju.

Nobiljogovaal listovi se neprimaju. Prodajata e poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2, 1 1/2 za polje... dne. Izvan carovine više poštarica.

Na malo jedan broj 5 nov.

Uredništvo i administracija nalaz... u Via Farnoto br. 14.

Interpelacija

zastupnika *dra. Laginja* i drugova podnešena u sjednici carevinskoga vieća dne 17. novembra c. g.

Nedavno bijaše ustrojeno u gradu Rovinja katoličko društvo na korist tamošnjih poljodjelaca, pod naslovom „Società Cattolica per gli Interessi degli Agricoltori di Rovinja“, a njezin obstanak bijaše službeno priznat.

Ustrojenje takovog društva bio bi morao pozdraviti najvećim veseljem svatko, koji pozna vrlo žalostno gospodarstveno stanje Istre, te ono društvo, osobito prvih godina obstanaka, u kojih se je naravski moglo početi kakvu pogriješku, imalo se je suditi sa najvećim susretanjem.

U istinu, ono društvo, koje se je osnivalo na kršćanskih načelih, bijaše odlučilo vršiti najtočnije postojeće zakone, pobijati lihvarstvo, koje se pojavljuje osobito u obliku trgovačkog monopola najpotrebitijih predmeta, i bezuvjetno priznati jezikovna prava slavenskoga puka, koji stanuju u zemlji.

Takova društva u Istri jesu — po sudu jednog Istrana talijanskog jezika — najstalija sredstva na uztek političkomu irredentizmu građanstva i da se tim sveđe na pravu mjeru socijalističko rovanje, obzirom na ladanjsko pučanstvo.

Nakupovanjem velikog mnoštva najpotrebitijih predmeta (kao n. pr. sumpora za tršje) i dijeljenjem istoga članovom, muzeji, koji sudjelovahu kod ustrojenja katoličkog društva, stekose si velikih zasluga, jer su tim predmeti, inače za sto po sto povrhn kupne cijene razprodavani, spali na vrlo povoljne cijene.

I slavensko pučanstvo onog okruga pozdravilo je iz tih razloga sa veseljem ovo društvo.

Nu takovo djelovanje zavidljahu oni, koji provodjahu u privatnom bezsumnu speculaciju na štetu malih posjednika, do čim nisu oni, više ili manje imućni, htjeli ili mogli u ničemu uspjeti pomoću društva, pošto nemogahu n. pr. prije nekoliko godina skupiti niti 5000 for. zakladne glavnice za jednu malenu pučku banku, za koju bijahu jurve tiskani sjajna pravila.

Obstanak takovog društva bijaše također preko mjere nepovoljan *Irredenti*, koja agitira sada u Istri na „zakonitom zemljišću“ pošto bi bilo pobratimstvo dvaju plemena, osnivajuće se na potpunom priznanju narodnostne ravnopravnosti, onoj držovit- i kamarilji udarac u srca i trajna zavrjeka njezinim težnjam.

Državne oblasti Primorju, koje trpe na daltonismu, pustih se zavarati i obzirom na gorišpomenuto društvo, dočim je jedna zapljena neki izborni proglas sam po sebi posve neudržan, za koj odlučaše od proglašenja prije, nego li bijaše zapljenjen, a družu je razpustila spomenuto katoličko društvo pod izlikom, da ono podjaruje mržnju među građanstvom. Premda je bilo baš protivno tomu, jer je ono pobijalo samo lihvar, zakutne pisare i slične krvopije sa njihovim štititelji.

Razput, koj je sledio usljed naredbe namjesništva od dne 19. septembra 1894. br. 4295., jest nepravdan, a imati će jako štetnih posljedica za dalnje ustrojstvo ovakvih društva, koja su — ako se uzme još u obzir zdrav napredak gospodarstveni i politički — bezuvjetno u Istri potrebna.

Podpisani upravljaju radi toga na njegovu proizvišenost g. ministra unutarnjih posla sljedeći upit:

Je li njegov proizvišenost voljna dati nepripravno i sa svakog gledista izpitati djelovanje, cilj, pravila društva za prohibitko poljodjelca Rovinja s jedne strane, i potrebu za Istru takovih društva s druge strane, i — ako se pokaže, da nebitna razput spomenotog društva bezuvjetno nuždan obzirom na javni poredak — da

se dozvoli dalnji obstanak tako koristno zadržati tim, da se opozove onu strogu mjeru? U Beču, 17. novembra 1894.

Interpelacija

zastupnika *Spinčića* i drugova na njegovu proizvišenost gospod. ministra unutarnjih posla.

Po novinskih vijestih i po pismu, što je došlo prvopodpisivanomu, i koje je providjeno mnogim podpisi, buni obćinski načelnik piranski, poznat sa svojih činova i sa svojega držanja u stvari tabla u Istri, pomoću nekih drugih, slovensko pučanstvo u četirih selih (Novvas, Sv. Petar, Padena i Kuštel), koja spadaju pod mjestnu obćinu piransku i pod sudbeni kotar piranski, proti dvojezičnomu napisu na uredovnoj tabeli c. kr. kotarskoga suda u Piranu.

Po spomenutom pismu došao je obćinski načelnik dne 13. t. m. u Novvas i u Sv. Petar, da predobije tamošnje stanovnike za samo talijanski napis i jezik. Pozivao ih je, da dođu k njemu u Piran, potpisati odnosnu molbu, i obećavao njim, da će biti u Piranu liepo primljeni, pogušćeni i glasbom praćeni, da će njim činiti smanjiti prireze itd. Stanovnikom iz Padene poručio je 14. t. m., nek ga čekaju, da će i tamo doći, što pak nije učinio. Dne 15. t. m. poručio je istim stanovnikom po njemom Fernasu, da su neki, čini se Piranci, išli u Kuštel, on da ide u Novvas i Sv. Petar, te da će se konačno svi sastati u Padeni, ako su i Padenci zadovoljni izraziti se za samo talijanski jezik. Padenci odgovorili su pismeno, da treba k njim dolaziti, jer oni neće odnosne molbe potpisati.

Nadalje kaže se u spomenutom pismu, da se stanovnici onih četirih slovenskih sela boje, da će morati i oni, prem posve neudržni, nositi troškove za vojnike, koji bijahu u Piranu i kojih je još tamo.

S toga se uslobadjuju potpisani postaviti njegovoj proizvišenosti gospodinu ministru unutarnjih posla sljedeći upit:

1. Je li Vašoj proizvišenosti poznato ovdje opisano bunjenje, i koje korake kani Vaše proizvišenost, obzirom na to bunjenje, poduzeti, da zapreči, da ne bude nesrećnih ljudi i iz sela mjestne obćine piranske, kako jih je mnogo iz grada unesrećeni radi sličnoga bunjenja?

2. Jeli Vaša proizvišenost voljna narediti shodna, da stanovnici rečenih sela nebudu morali nositi možebitnih troškova za vojnike u Piranu?

Beč, 21. novembra 1894.

Spinčić, *Biankini*, *Perić*, *Dapar*, *Borčić*, *dr. Gregorić*, *dr. Gregorec*, *dr. Kaunic*, *dr. Vušaty*, *Breznovsky*, *Seichert*, *Hajek*, *dr. Slama*, *Krumbholz*, *dr. Brzord*, *Cestmir Lang*, *dr. Lang*, *dr. Puček*, *dr. Slavik*, *dr. Engel*, *dr. Šil*, *dr. Dyk*, *dr. Lueger*, *Troll*.

Interpelacija

zastupnika *dra. Laginja* i drugova podnešena u sjednici od dne 28. novembra carevinskoga vieća na njih. proizvišenosti ministra trgovine, poljodjelca i zemaljske obrane.

„Il Piccolo della sera“ list štoto izlazi u Trstu, u svojem broju od nedjelje 25. novembra 1894., donosa medju ostalim vijest, da su talijanska vina uvedena bila u bečke bolnice, te imadu također ude, da će se ista vina uvesti i u vojničke krugove. Obzirom na to, što su južne pokrajine naše monarkije i bez toga sa poznatom vmskom knuzatom vrlo oštećene; i obzirom na to, da su domaća vina, poimence istarska, nedovoljno vrlo prikladna za vojničke krugove i dosta jeftina, te da treba prema tomu domaću, i onako zanemarenu produkciju vino štiti, prijaviti su potpisani postaviti na njihove proizvišenosti gosp. ministra trgovine, mini-

stra poljodjelstva i ministra zemaljske obrane sljedeći upit:

1. Je li istina, da su se u bečke bolnice uvela talijanska vina, te da se očekuje, da će se ista vina uvesti i u vojničke krugove?

2. Jesu li voljne njihove preuzvišenosti ipak nešto poduzeti, da barem tamo zaštite domaću produkciju vina, gdje se to može bez poteškoća i žrtava sa malo dobre volje proizvesti?

U Beču, 28. novembra 1894.
Laginja, *Spinčić*, *Perić*, *dr. Šamánok*, *dr. Gregorić*, *Vošnjak*, *Takly*, *Krumbholz*, *dr. Gregorec*, *dr. Blažek*, *Rašin*, *dr. Pacák*, *Naberger*, *Kušar*, *dr. Lang*, *Alfred Coronini*, *dr. Herold*.

Interpelacija

zastupnika grofa *Alfreda Coronini*-a i drugova na ukupno ministarstvo u pogledu dvojezičnih službenih tabela u Primorju, stavljena u sjednici carevinskoga vieća od dne 28. novembra t. g.

Postupak visoke vlade u austro-ilirskom Primorju dao je povola mnogobrojnim tuzbama i tegobama, a da se nije tim polučio promjenu političkoga sustava. Baš usuprot neki su koraci, što ih je vlada u posljednje vrijeme u javnih stvarih Primorju učinila, i još čini, takovi, kao da vlada ide za tim, da centrifugalne življe osokoli i da se liši posljednjega ostatka ugleda i autoriteta, što ga još posjeduje. Prije nego li je naredba glede dvojezičnih službenih tabela u Primorju došla do provedbe, pred očima vladinih organah baš je tako kao u svoje vrijeme u Lombardiji i Veneciji upriličeno beztemeljno uzemirivanje pučanstva i pokrenut je tobože zakonit otpor proti vladinoj naredbi, koji se je izdvajao u pobunu, tvornu napadanje vlastništva, osobne sigurnosti, javnoga mira i poretka.

Vlada se još usljed demonstracijah, pokrenutih po javnih organih, našla pobudjenom, da sasvim otvoreno uz porugljivo grohot uličnoga obćinstva uzmakne. No podređeni organi, kao da nisu zadovolni ovom činokom, što su ju oni sami voljni vladi, jer sveudilj još provodjaju obustavljenju naredbu, samo da iznova uz još veća galupju mogu nastupiti uzmak.

Tako su prema novinskim vijestima u Piranu istom posje 31. oktobra u unutrašnjosti sudske sgrade namješteni dvojezični napisi, pa su na pritužbu tamošnjih nezadovoljnikah doskora i odstranjeni. Isto tako su i u Trzinu dvojezične službene tabele, koje su nevaldno bile smještena u sudišnoj sgradi, odstranjene.

Takovu postupku vlade rugaju se demonstranti, dok čestito pučanstvo, koje još vjeruje u državu, taj postupak razuzuje.

U interesu države i dinastije je s toga skranje vrijeme, te da vladu napusti ovo ključno držanje, te da okrene drugim pravcem, ako je proniknuta mišlju, da se zemlja ova ima sačuvati monarkiji.

Obzirom na to, što je ovo rečeno, slobodni su potpisani pitati ukupno ministarstvo:

1. Temelje li se vijesti o namještenju i odstranjenju dvojezičnih tabelah u Piranu i Trzinu na istini?

2. Ako da, kako dugo misli visoka vlada ovo nedostojnu igru, koja vriedja čuvstva čitavoga jednoga naroda, još nastaviti, i kada ova misl izazivaju vladinih organah nećiniti kraj?

U Beču, 28. novembra 1894.
Alfred Coronini, *dr. Funderlik*, *dr. Záček*, *Svozil*, *Hoeh*, *Hájek*, *Formánek*, *dr. Dyk*, *Kraft*, *dr. Engel*, *Perić*, *Jax*, *Pušar*, *Naberger*, *dr. Dostal*, *Adámek*, *Schlesinger*, *Seichert*, *Spindler*, *Schwarz*, *Romacznak*, *dr. Lang*, *dr. Gregorić*, *dr. Forjančić*, *dr. Klalé*, *Spinčić*, *Biankini*, *dr. Laginja*, *dr. Gregorec*, *Troll*, *dr. Lueger*, *Schleicher*, *Rozkošný*.

DOPISI

Obćinski izbori u Pazinu. Oglasom obćinskog glavarstva 30. novembra 1894. br. 3806 razpisani su izbori za novo zastupstvo mjestne pazinske obćine. Svako tijelo bira 10 zastupnika i 5 zamjenika.

Treće izborno tijelo ima 2305 birača, koji će birati ovako: **utorak** dne 11. decembra 1894. birači upisani pod broj 1—470.

sriedu dne 12. decembra 1894. birači upisani pod broj 471—940.

petak dne 14. decembra 1894. birači upisani pod broj 941—1410.

subotu dne 15. decembra 1894. birači upisani pod broj 1411—1880.

ponedjelak dne 17. decembra 1894. birači upisani pod broj 1881—2305.

Drago izborno tijelo ima 701 birača, koji biraju ovako: **utorak**, dne 18. decembra 1894. birači upisani po broj 1—351, i **sriedu**, dne 19. decembra 1894. birači upisani pod broj 352—701.

Preo izborno tijelo sa 295 birača glasu su dne 20. decembra 1894.

Svakog ustanovljenog dana **zapošimlje izb. r. točno u 8 sati jutrom**, te će se redom pozivati imena izbornika, koji imaju **onoga dana** glasovati. Preporuča se dakle svim našim izbornikom, da budu u odredjeni sat u obćinskoj dvorani, gdje će se obdržavati izbor. **Zaklami li koji slučajno**, tada neka čeka u dvorani, dok budu pročimana imena izbornika pozvanih onog dana, pa onda neka se **priziva izbornom porjerenstvu**.

Uko je pozvan stanovitog dana, **nemože biti primšten glasovanju drugoga dana**, makar biralo isto njegovo izborno tijelo. **Redomito svaki izbornik mora birati osobno.** Iznimke jesu:

- 1) Za birače, koji nisu još navršili dvadeset i četiri godine ili kao takovi nisu sudsbeno proglašeni punoljetnima, glasuju oni, koji su po zakonu pozvani, da njih zastupaju. Dakle, ako je otac živ, glasuje on za njih. Ako je samo majka živa i da je ona po sudu postavljena kao štitnica, tada je ona vlastna za svoju djeću dati punomoć. Podpisa štitnika na punomoću nekad, ali se preporučuje. Ako majka nakodjer nije živa, ili ako je drugi koji po sudu imenovan štitnikom, tada glasuje ovaj **osobno** za svoje štitenike.
- 2) Za slabomunike ili razpisnike glasuju sudsbeno imenovani njim skrbnik.
- 3) Za žene, koje žive u zajednici sa mužem, glasuje ovaj. Ženske punoljetne neudate ili koje ne žive u zajednici sa mužem, ili udove, glasuju po punomoćniku.
- 4) Koji su odsutni iz obćine radi javnog posla biraju po punomoćniku.
- 5) Posjednici zemljišta, stanujući u drugoj obćini, glasuju po svojem upravitelju.
- 6) Moralna ili pravna tjelosa glasuju po onoj osobi, koja je po zakonikih ili društvenih propisih pozvana, da zastupa odnosno moralno tijelo nuprama vanjšćini. Ako je više tih osoba, tada ovladno **punomoću** jednoga izmeđuju sebe.
- 7) Suvlastnici imaju samojednu glas. Ako su to muž i žena, koji žive u zajednici, glasuje muž. Muž i žena, koji su u vlastnici a ne žive skupu, ili drugi suvlastnici, koji si nisu muž i žena, moraju dati **punomoć jednomu** izmeđuju njih samih. Dakle ne prikazat se svi, **nego punomoć treba**. Ako ja koji suvlastnik umro, ili je odsutan, mogu dati glas oni, koji su u obćini.

Jedan te isti birač nemože glasovati sa više punomoći, ali on, koji su po zakonu pozvani, da glasuju za drugih, to jest štitnici, muzevi itd. imaju glasovati za sve one, koje po zakonu zastupaju.

Punomoć mora izričito glasniti na ove obćinske izbore i točno se sudarati sa unosom u izbornih listinah. **Treba da budu**

započepisana dva svjedoka na punomoćih, koje su samo potpisane ili potkrižane po izdavalatelju.

Smatrali smo nužnim iztaknuti ovo nekoliko zakonskih ustanova, da budu pri ruci biračima, to da se budu zvali po tonu vladati.

Očekujemo od svjestih birača mjestne občine Pazin, da se neće dati varati od pazinskih kraljeva i šarenjaka, te da će svi složno stupiti na biralište i glasovati za muževe naše krvi i našega jezika, za muževe postene i rudiue, neodvisne i požrtvovne; za muževe, koji će tražiti dobro obćinarah u prvom redu i koji će raditi za boljak čitave, mjestne občine. Na noge dakle obćinari pazinski, svi složno na izbore!

Ernanina i Jurina

- Er. A kaj dela ono lipo dite od Sandoronsin?
- Jur. A vero da zajci nemore nac a radi zina da mu treba snopid.
- Er. A kaj nima s kim kupit?
- Jur. A kakó? Zajci nemore prodat, oni „krešeni“ da su ga već dobro poznali, pak da na niže od njega kuko sona pred križen, pak vidit tako nima snopica ni u jutro za kafé.
- Er. Ja sun govori danuss jednim Medvejčanom.
- Jur. Pa kaj ti je rekan?
- Er. Zeli, da gori pride Sandoronsin. Vero da su nabrali čuda, čuda bužija sulih za furšuriju njegovu. Oni da ga žele stepit i jasiću brižnemu u furšuriji skuhat, da mu se kosti naravnaju.
- Jur. Bog blagoslovi Medvejčane. Oni so kako se vidi zaista milosrdnoga srea.
- Er. I ja tako mislim.
- Jur. Ti Erane ki se vajk kako miš po sakršitijah snučaš. recim ako je istina, da ima sv. Maša na kvatrum našiju po divi epistole i po tri varjelija?
- Er. Ne budi Jure munjen, ter znaš, da svaka sv. Maša ima samo jednu epistolu i dva varjelija.
- Jur. Ma po moju grisu, „nabožjem polja“ kantaju sve po duplo.
- Er. Jure tebi se u moždijnim mjesa!
- Jur. Vero da ili meni, ili čozotu, ili fer....
- Er. Najbrže, da tom zahujem.

Različite viesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri. Dne 8. novembra t. p. uplatiše u kući postojnoga rodoljuba sovijnackoga: Vivode-Sergobna izda liepa govora, što ga je ovdje držao o našoj miljenici: „družbi sv. Cirila i Metoda“ g. Ivan Vrančić, župnik u Vrhu, sljedeća gospod: Ivan Vrančić, župnik iz Vrhu 1.10 for., Ivan Grbac, Antonov iz Vrhu 30 nov., Ivan Vivoda-Sergoban, Iv. Siročić-Matija po 1 for., Jos. Bačić, učitelj 1.10 for., Mihovil Vivod. Josipa Bačić, Jakov Vivoda-Sergoban po 50 nov., Marija žena Mih. Vivode 20 nov., Josip Vivoda Milovitolvi diete od 8 godina 5 nov. — K tomu još uplatio je g. Iv. Vrančić župnik u Vrhu obrok kao utemeljni član 15 for. Napried braće mila i draga! Gdje god se nađe liepa priloga, otvorite vaše „mošnjice“ ili zagrabite rukom u „žepić“, puk dejte liepoju družbi sv. Cirila i Metoda po koji novčić. Taj maleni dar bit će Vam „lagosvoljen od Boga i kad budete u grobu ležali, hvalit će Vašu požrtvovnost i ljubav do sv. vjere i narodu Vašimtelci i drugi dobri ljudi.

Položio čast načelnika. Velenč. gosp. dr. Ante Dukić, zemaljski zastupnik, odvijetnik i načelnik do nedavna u Pazinu, morao je radi poremećenog zdravlja zapustiti Pazin, te je se ovog ljeta preselio u Volosko, gdje žalibože još uvijek teško boluje. Značaj, da mu je nemoguće nadalje

upravljati sa onom prostranom i težkom obćinom, položio je prošloga mjeseca čast načelnika u ruke obćinskoga zastupstva, koje je moralo belim srecem odkrenute svoga obljubljenoga načelnika uzeti do znanja. Obćinsko zastupstvo izreklo je g. dr. Dukiću u javnoj sjednici najsrdačniju zahvalu za njegovo neumorno i požrtvovno djelovanje u ovoj obćini. Tu zahvalu zaslužio je g. dr. Dukić u punoj obćini, jer se je on upravo žrtvovao za onu obćinu. Zadnje godine njegovog načelnikovanja nastali su bili uspjesi talijanskih spiočaka i njihovog, gorlo uspomene, zaštitnika tako nesnosni odnošaji, da bi jim bio morao raditi neprestane teške borbe podleci tielom junak, a kamo li neće tjelesno slab muž, kao što je na žalost naš čestiti drug i prijatelj dr. Dukić. Radeć dan i noć na čast one obćine proti paklenskim osvojavam i navalam drzovitih protivnika narušio si on u toliko svoje dragocjeno zdravlje, da je morao zapustiti obćinu i grad Pazin, te se povući u zatijje, da u miru i daleko od strastvene borbe koliko moguće napara teško narušeno zdravlje.

Kako nam prijatelj javlja iz Voloskoga, dr. Dukić boluje na žalost još uvijek teško. Sverišnji neka mu se smiluje i neka nam ga uzdrži još dugo u životu! To su želbe najiskranije svih njegovih prijatelja i stoyntelja.

Imenovanja. Prvini vježbenici kod zemaljskoga suda u Trstu gg. Ante Podreka i Ante Colombis bijahu imenovani prislušnici kod istog suda.

† Mate Sverljuga. Iz Rieke vladjuj nam, da je tamo preminuo dne 3. t. m. g. Mate Sverljuga, upravljajući ravnatelj ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva, brodovlastnik, kapetan itd. itd.

Pokojnik Sverljuga imade velikih zaslug za pomorski promet u našem moru a ugarsko-hrvatskomu parobrodarskomu društvu na Rieci bijahu se samo ravnatelj, nego i jedan od najkvalitavnijih članova ravnateljstva.

Pokojnik ostavlja za sobom mnogobrojnu obitelj i mnoštvo prijatelja i stoyntelja, koji gabe u njemu čestita poglavicu, vriedna i postena druga i prijatelja. Lahka mu bila hrvatska gruda!

† Ignac Škobrtal. Tužnu nam stignu viest iz Otomuna, na Moravskoj, da je ondje kod svojih roditelja preminuo naš mladjiñi svećenik, duhovni pomoćnik Mošćenicki, č. g. Ignac Škobrtal. Reć bi, da je morao već više vremena bol u mladost si tjela; pred 2 mjeseca, čuteći, da mu snage odviše malaksaju, zamoli dopust i uputi se u domovinu, u nađi, da mu se ondje uz njegovu dragih roditelja, prije oporavi narušeno zdravlje. Ali niti pazljivo oko očevu, ni ljubave sree majčino, ni iskreno sućutje drugova, niti sladki znak rodnog kraja, nisu ga mogli obraniti proti hladnoj moravi. Proslag četvrtka, dne 22. studenoga o. g., preda mladu svoju dušu milosti Svevišnjega, komu je bio život svoj posvetio. Lahka mu bila rodna zemljica, a kod drugova dugotrajna uspomena!

† Vaelav Halik. Brzovojna žica iz Moravske javlja nam tužnu viest, da je u svojem rodnom mjestu Ouhuden umro dne 10. studenoga velič. g. Vaelav Halik, svećenik porečko puljske biskupije, kamo bijahu otišao, da se lieči. Umro je u cvietu mladosti: bilo mu je tekak 28 godina. A službovao je same četiri godine i to najprije kao kapelan u Labianu, a zatim kao župe upravitelj u Sisanu. Bio je blage ćudi, te bilo mu lahka rodna zemljica, a njegovoj rodbini dao Bog, da kriepostno podneau taj prerani gubitak! P. u. m.!

Iz Beba. 2. decembra. Proslag ćedni i ovaj ponedjeljak razpravljaju je zastupnicka kuća zakon proti pijanstvu i za omedjaenje prodaje zganoga pića na malo.

Do §. 8. dušo se je tako tako, premda su mnogi govornici pričovarali, tko jednog, tko drugog ustanovi zakona. Osobito su spomena vriedna, za naše okolnosti, dva govora što jih je izrekao zastupnik Blankini, pobijajući zakon, koji nije i čno sastavljen, te bi moglo doći, da bu — kaznen, tko se opije zganjem ili rakijom, a da je slabodno osviništi se viom kako i to sada. On je htio, da i to bude naročito zabranjeno, osobitim pogledom na Dalmaciju, gdje se sviat rakijom skoro nikad neopija, a vinom žalibože često. To, što je rekao za Dalmaciju, vrieli i za Istru.

Subotu večer glasovalo se o §. 8., a tu su se Niemi nekako razdvojili i poknešli, te je izašlo, da nije kaznivo, ako se koji opije, nego je kazniv onaj, kaj koga opije.

Nastao je smieh i galama, gotov poraz za ministra nitarskih posala i za novo pečenoga hofrata Šuklja, koj je kao izvjestitelj branio zakon, da pravo rečeno, ne baš sretno sastavljen.

Ponedjeljak bila je opet o tom razprava, te je izvjestitelj u ime gospodarskog odbora, koj je razpravljao taj zakon, predložio, neka mu se osnova povrači, da ju popravi illi drugačije uradi u §. 8. i sljedećih. Taj je predlog primljen i tako opeta za više vremena zakopan zakon, koj je velepotrebit i koj bi koristan bio takodje za naše krnjeve, ako bude, kako za stalno držimo da hoće, kažnjivo svako sablazno pijanstvo, bez obzira, josi li se opio rakijom ili vinom.

U sjednici od subote pođnio je zastupnik dr. Laginja dvio Interpelacije, koje se tieu znamenitih pitanju Istre, i to jedau, što se neimenuju župnici u porečko-puljskoj biskupiji, i što se tamo zastopavlja hrvatski jezik a drugi zašto se još u „sagradila toli potrebita cesta iz Barbana u Labin. Obe te Interpelacije donesti će „Naša Slogu“ ciele čim prijé.

Nikolihu večer pripravila po starom običaju i ljetos naš dićni „Sokol“ i to u subotu dne 8. t. m. na večer u društvenih prostorijah (Via Farneto). Po pripravah sućedi biti će te večeri dosta zdrave šale i smjeha, osobito za našu mladež, doćim će biti za odrasle ugodne zabave.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Barmu (obćina Pazin). Dne 2. decembra popodne nu 4 sata oživotvorila se ovdje podružnica družbe sv. Cirila i Metoda. Poslje kratkog nagovora ovdješnjeg župnika, u kojem bi iztaknuta svrha naše družbe sv. Cirila i Metoda, prešlo se na izbor odbora. Izabran bijahu predsjednikom podružnice g. Jos. Grašić župnik, a tajnikom i blagajnikom gg. Martin i Šimun Gorjan.

Podružnici pristupilo je do sada 60 članova iz Beramščino, što je za malenu župu — kao što je naša — zaostan broj! Nu stalna je nada da će se rećer: broj još znatno povisiti!

Samo upred Berameci! Kad poštageto svoj narod, svoja hrvatska pokolenje — tad: štujete i čestite sami sebe — tad pripravljate liepu budućnost svojim naslednikom! Živili sviestni Berameci!

K obćinskim izborom u Svetivčenti piše nam od tamo pijatelj, da se talijanaši iz Pule, Vodnjana i Rovinja sastaju sa talijanaši i kraljeji Svetivčentskimi na dogovore kako bi i ovaj put prevarili većinu naših obćinara, koji bi imali i nadanje sljepo služiti kraljevom i šarenjakom. Naš puk je pripravun, da skoći na noge za svoja prava ali njemu treba voditelja i savjetnika, pak upozorujemo radi toga naše prijatelje u susjednih obćinah, osobito u Puli i na Vodnjansćim, da budu napoćni našim obćinarom u Svetivčentu podukom i savjetom.

Podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Boljuno Od tamo piše nam prijatelj dne 4. t. m. Podružnica „u Boljunskom polju“ otvorismo dne 2. t. m. Uzprkos slabom vremenu, oštroj buri i vjetru, skupio se lie: i broj puka, samih članova bijahu pristuto 50. Malen je ovo broj, činiti će se to komu, al uz ovdješnje odnošaje je dosta velik, a podvotrčuti će se u kratko doba, nadamo se. Posjetili su nas prigodom ustrojjenja u pratnji g. dr. D. Trinajstići nekotji naši iz Pazina, Gologoric, Dolencjevasi, Buzeta itd., doćim su se nekotji iz bližine, koji bi bili morali prisustvovati, prestrašili bura! Nećudimo se onim, koji su bili zapriećani službom ili bolešću, al se ćudimo onim, koji su se tobož nevremena preplašili. U odbor bijahu izabran:

Er. Stefanić, predsjednik; Iv. Putaj, tajnik; Jakov Burčić, blagajnik. Narod bijahu veoma oduševljen — u tren oka bijahu sabrano oko 35 for. u ime ćlanarino i darova za podružnicu. Dae Bog, da bi cvala i oćudila!

Slavu našim dićnim Boljuncem, koji nehtjedose zaostati za ostalom braćom. Živili!

K predstojećim obćinskim izborom u Pazinu. Glasilo trćdantskih žilova domaća dne 4. t. m. u večernjem izdanju viest iz Pazina u predstojećih izborih u ovoj obćini.

Pašto je naveo dane izbora i sasuv vriedu klevetu i luži proti našim rodoljubom na Pazinsćim, osobito proti požrtvovnom našem svećenstvu i učiteljstvu, spominje na koncu, da su pazinski izbornici (ćitaj Talijanaši, i kraljeji i šarenjaci) poslali zastupniku Bartolici odućnu prosjedu proti sadržanom zastupstvu zahtijevajući, da se isto odmah razpusti i da se eventualno izradí uprava sa izbori vladinomu komesaru. Prosjedu taj, da će Bartolici uručiti ministru predsjednika. Žalimo pazinske Talijanaše, što nisu izravno zahtijevali, da se njim povjeri uprava sa izbori, jer bi se tada bez dvojbe biralo u radu, i to po talijanskom redu!

Tri Interpelacije. Radi preobilnosti

gradiva nemogomo za danas prihćiti trih Interpelacija, što no ih stavise u posljednje vrijeme hrvatski i slovenski zastupnici na carevinskom vieću. Jedna je zastupnik Kluua i drugova u poslu dvojezičnih tabela u Istri, a dvio su dra. Laginja, Spiočica i drugova, i to jedna pita vladu, zašto se ne raspisuje u porečko-puljskoj biskupiji župnicka mjesta i zašto se tamo zapostavlja hrvatski jezik, a druga zašto se nije jošie izgradilo toli potrebitu cestu izmedju Barbana i Labina. Sve tri Interpelacije donieti ćemo u budućem broju i ćielosti u hrvatskom prevodu.

Iz Lovrana pišu nam koncem studenoga. Ovdješnji pošte meštar g. Batestina predao je kao obćino obćinskom poslužniku službene pise za obćinu. Obćinski tajnik gosp. F. G., otvarajuć zavitke, opazio je sa neugodnošću, da ga otvorio i jedan zavitak upravljen na predsjedništvo ćestnoga odbora. Uviđaju, da mu bijahu taj spis porečno poslan, vratu ga odmah dotičnom pošte meštru, da ga isti uruči komu bi upravljen. Gosp. G. Zupar, kao predsjednik ćestnoga odbora, postala izza toga uvriedljiv dopis na obćinu, u kojem se ćita medju ostalim: „Azioni poco corrette ed indecorose per un ufficio podestarié ma non meravigliose“.

Naravski se sa takve uvriede nije smjelo nit moglo mimićti, — pa je gosp. J. Turčić, kao načelnik, izišo dotičnika kotarskomu sudu. Razprava se je vodila u četvrtak dne 22. o. m. Obćuzenika branio je gosp. Pucetić, a kr. notar. premda imade više odvjetnika u Voloskom. Državno odvjetništvo zastupao je barun Schmidt, a kr. koncepista. Sudac iztražitelj bijaše g. Zottig. Razpravu odgođise. Konaćnu osudu, kao i ćiel tečaj razprave javiti ćemo Vam kasnije. Jer je uvrieda teška, želimo, da se ujom bar to postigne, da se za budude stane na kraj ovako ružnim ćinim, koje radju jedino politická mružnja. Pošte meštru Batestinu preporučamo palco, da unapried dobro pazi, da se aruće spiski komu su upravljeni.

Dr. Oblica.

Posvećenje nove crkve. Naši ćestiti obćinari Sv. Vitala (obćina Višnjun) sagradili su si osobitim požrtvovanjem krasnu župnu crkvu, koja će se posvetiti dne 13. t. m. je to u istoj ćitavi prvi sv. misa istoga dana. Neumorni odbor, komu bijahu duša naš voljevrdni Pavao Simonović, posjednik u Svetivčentu, nije štedio ni trudu ni novca, da sagradi Bogu na slavu, a onom ćestitomu puku na čest bžij bram, u kojem će se danomicie Svevišnjemu moliti za sve duševne i tjelesne potrebe.

Živili naši dićni Sveto-Vitalci!

Sastanak povjerenika slovenskoga naroda. Dne 29. pr. m. sastalo se u Bielej Ljubljani preko 300 slovenskih rodoljuba iz svih slovenskih pokrajina. Da viećaju o politickom programu u obće, napise o politickoj organizaciji u Kraunskoj. — Iz Trsta i okolice sućjelovalo je kod sastanka devet naših rodoljuba, kojim se priklijučila dvojezika njih iz Podgrada. Skoro kod svih resolućija stavili su naši povjerenici posebne preiloge li izpravke, te bijahu nekotji i od skupšćine prihvaćeni, doćim zabudise najvažnije, ili nedodjuše niti na razpravu. Radi toga izvaviše naši povjerenici na koncu skupšćine, da se neće vezati na prihvaćene resolućije, ali da će i nadalje podupirati narodnu stranku u Kraunskoj, u koliko bude ista provadjala ćisti narodni i vjerski program.

Prihvaćene resolućije jesu do skrajnje unjerene i skromne, te idu najpauće za tim, da se organizira narodna stranka u Kraunskoj. Pošto nam prostor lista nedopušta, da se tim sastankom i resolućijama obširno bavimo, upozorujemo sve one, koje bi mogao taj sastanak pobliže zanimati, da ćitaju „Edinost“ ili „Slovenski Svet“, gdje će sve obširnoćeno ućiti. Mi za danas domaćamo samo u izvalku nekoje od prihvaćenih resolućijah, koje se nas pobliže tieu:

Slovenci i istarski Hrvati, toćer: da se s primjerenim sredstvi razvija kulturna uzajemnost s drugimi slavenskim plemci; neka su u to ime sudruže i organizuju slovenskih pokrajinah i u Istri.

Sastanak prosjeduje proti tonu, što se u slovenskih i hrvatskih kraljevih kod sudova, kod politickih i drugih obćinah namjedaju ćimovnici, koji nisu vjesti hrvatskoga, odnosno slovenskoga jeziku; što ne ina dovoljno hrvatskih, odnosno slovenskih škola u Istri. Prosjeduje proti pogubnomu djelovanju „Seludjevina“ i „Lega nazionalne“ i namoće svakom Slovencu i Hrvatcu za dužnost, da podupire družbe sv. Cirila i Metoda.

Od vlade traži se, da ustroj slovenski odnosno hrvatske paralelke na gimnazijah u Celju, Gorici, Trstu, Puli i Kopri. Za to se pozivlju hrvatski i slovenski

zastupnici u saborih i u carevinskom vijeću, da složivo i odrješito radi oko ostvarenja ovih zahtjeva. — Proti koalicii parlamen-tarnih stranaka, koje podpomažu današnju vladu, moraju se boriti svi hrvatsko-slo-venski zastupnici.

Slovinci i istarski Hrvati zahtijevaju ostvarenje političke ravnopravnosti u svim slovenskih pokrajinah i u Istri.

Sveto poslanstvo u crkvi sv. Antona novoga u Trstu odročeno! Na molbu našeg pobožnog pučka slovenskoga jezika imno je doći ama jedan Iusovac, koji bi bio držao sveto poslanstvo u crkvi sv. Antona. Ako se nevaramo, bijaše odlučeno, da do držati kroz tri dana slovenske propoviedi u rečenju župnoj crkvi, koju poluze i inače mnogobrojno našu sugrađani slovenskoga jezika. Za tu namakan doznali su tršćanski židovi i liberalci, te je u ime njihovo upitno u predsjedaju sjednici gradskog zastupstva poznati liberalac Đ. Angeli načelnika, da li je istina, da će se u crkvi sv. Antona držati sveto poslanstvo u slovenskom je-ziku i što kani poduzeti, da se to pre-priječ.

Načelnik **Pitteri** izvji na to, da je viest ta instituta i da se on slaže u tome, kako valja sve poduzeti, da se pre-priječ slovenske prodike i sveto poslan-stvo u crkvi sv. Antona u interesu mira i javnog poretka.

Zastupstvo naloži zatim načelniku, da se to prijavljuje sv. Otcu u onoj spomenici, koju kani mjestni magistrat poslati sv. Stolici, da se istoj potuži na presvj. g. biskupa radi tobožnjeg proguranja Talijana a podpiranja Slavenu. Nadalje zaključise gospode liberalci, da načelnik učini po-trebite korake kod cr. namjestnika i da se pomoću ovoga zabrani ili prepriječ slovensko poslanstvo.

Gosp. načelnik izvršio je nalog te posjetio g. namjestnika i posljediica tomu bijaše, da je sveto poslanstvo *za sada odročeno!*

Ako smo dobro obaviešteni prijavio je g. namjestnik preč. Ordinarijata želju i zaključak židovsko-liberalne gospode gradskog zastupstva sa dodatkom, da te želje nisu neosnovane, da bi sveto poslan-stvo u slovenskom jeziku moglo izazvati nemir i nered, te da ni on ni samo redarstvo nebi mogli jamčiti za održavanje mira i reda. Usljed toga bijaše od strane preč. Ordinarijata župnom uredu javljeno, da se na žalost poslanstvo nemože obdržavati i da se ono *za sada odročuje.*

Po onom, što smo čuli i doznali ovako stoji sada pitanje o spomenutom poslan-stvu. Mi se uzdržujemo za danas svakog daljnog tumačenja u ovom pitanju, koje je strogo crkveno i u koje se nebi smjeli nepoznavati, najmanje pako židovi i li-beralci mješati. Medjutim pitanje ovo — reč bi — nije jošte riješeno, pak moguće, da se na isto jušte vratimo.

Iz Kastva pišu nam. Evo me, da u kratko izvjestim o prvij veselici naše ženske podružnice družbe sv. Cirila i Me-toda, što ju priredila dne 25. p. m.

Iza sedme stale se puniti prostorije „Narodnoga Doma“ od kojih bila je oso-bito pjesnoga ukusno izkićena, na čemu svaka čast i hvala našim dječim gospo-din, koje su se sbilja skrebile, da ju što ljepše ukrase. Usried bujna zelenila i šar-enoga cvieća nalazila se na odličnom mjestu ovjenčana slika miljenika našega, vješto profesora Spinićca.

Buduć je baš onog dana pritisla čvrsta zima, nebijaše nadošlo onoliko gostova, koliko ih se pripravilo doći, nu ipak vi-djemo liepu kitu gospodja i gospode. Zupričeni odazvaše se, pripisavši ulaznicu, e da tako bar ponjesto pripomognu plem-enitoj svrsi.

Točno na osam sati otvori zabavu prigodnim govorom dražestna gospojica Ema Grosman. Za vrijeme govora sjajila se mnogomu saku na očima, slušajući mlađu govornicu, kako sličanim onim glasićem zanosito razlaže svrhu i cilj družtva. Na koncu burno ju pozdravi uznešeno občin-stvo, te bijaše više puta pozvana za po-zornicu.

Takodjor mješovitj sbor odpejavo je u programu naznačene pjesme na obćenito zadovoljstvo, a hrvatsku himnu morao je uz oduševljenje obćinstva opetovati.

A i naši dilectanti ne zaostadoše u igranju burke „Današnje služkinje“, već kao uvijek, tako i sada poznabivše naju-godnije obćinstvo. Uz poznate već dile-ctante gđice Emu Grosman i Hinku Drnje-vić, te gosp. R. pokazaše i početnica, gđice Klementina Munić i Ljudmila Jehušić, dara i vještine u igranju. Ne smjemo mlomiti ni gđice Marije Jehušić, koja je kao vje-šta šupatica takodjor mnogo doprinesla, da je igrokuz onako gladko izpao.

Zatim deklamovala je gđica Hinka Drnjević pjesme „Sv. braći Cirilu i Metodu“,

što ju je izpjevao dični naš istarski pjesnik A. K. Kao početnica uspjela je nad svako očekivanje.

Predzadnja točka bila je tombola. Iz-zriebalo se do 30 ukusnih darova, što ih družtvo pokloniše pojedino članice. I ovo je liep dokaz, kako se kod nas svojski zanimaju za družtvo naše gospoje i gospo-jice. Samo tako napried, a širom mile nam istre ugledale se u njih i druge. Zatim zupčeo je pies, koji je trajao „do zora, kako je već to kod nas u navadi.“

Nadasmo se, da će ovu zabavu posje-titi i presvijeli g. dr. Vitezić, nu zaprie-šen neodklonivimi poslovni nije mogao doći, već je upravio na predsjedništvo podru-žni; u pismo, u kojem molio, da se ga iz-prića radi odsutnosti, budući bio je u jednu ruku obćaodni djeca. Nadošao je jedan brzo-voj od tršćanskih dječaka, koji bijaše oduševljenjem primljen do znanja.

Ričun zabave jest sljedeći: U ime pripisane ulaznice unišio 95 fr. Preplaćeno ulaznice — va vratih 12 fr. 50 nč. Redovita ulaznica na vratih 71 for. Prvi ples 6 for. 10 nč. Izdicirana smotkš 23 novč. Tombola 39 for. 21 nč. Ukupna svota prihoda 194 for. 03 nč.

Razhod: Pozivnice i poštarina 10 for. 97 nč. Glasba (sa večerom) 48 for. Raz-svieta i ostale potrebove 12 for. 78 nč. Poslužba 5 for. 90 nč. Ukupna svota razhoda 77 for. 65 nč. Prisporodiv pri-hod od 194 for. 03 nč. sa razhodom od 77 for. 65 nč. Preostalo čistoga dobitka 116 for. 38 nč.

Evo tako je izpala prva ova zabava naše podružnice, a dao Bog, da druge jesti i više čistoga dobitka bace — za novitu dječicu našu, na koju neprijatelj bacio je svoj pogled, da ju izgrusne iz na-šega naručja, pa da iz nje učini poturice, gore nego Turčine“ — kako reče u svom govoru one večeri gđica Ema.

Ženska podružnica družbe sv. Cirila i Metoda za Istru u Kastvu. U ime ča narine uplatile su za god. 1894 nadalje gospodje: Buzdon Gilik i Meula Franjica u Kastvu, Sirola Josipa iz Bernasove i Ida Spinić iz Spinićci i gospojica Galović P. u Klani po 1 for., Dukić Marija br. 101 u Kastvu 50 nč.

Pazinski obćinari pozor! Na sjed-nici 3. tek. mjeseca zaključilo je upravno vijeće porezne obćine Pazin, da se pro-tegnee za daljih 13 godina amortizacija duga kod zemaljske zaklade. Time hoće, da se pokrije novi dug od for. 6500, koji misle učiniti za popeljivanje grada. Upo-trebite to na predstojeće obćinske izbore.

Tužan spasitelj buzetski morao je ovih dana dvie gorke pozobati!

Prva je, da je napokon bio osudjen sbog prostačkog nupadaja na siromaha sedlara Pizmantu. Da sta ga vidjeli kako se je na razpravi ganuljivo molio i po-nizno izpričavao! Nitko ne bi u njem bio pripoznao onoga silnoga lava, kakovim se sum gradi niti onoga nesmiljenoga nasil-nika, kakovim se je u onom napadaju pokazao. Sram ga je bilo svojega čina, pa je od sudbene dvorane dao odaljiti kueta Antonu Plega, kao da će ga tre-bati za svjedoka. Jako smo nizko pali, kad se već gospoda moraju pred prostim kmetom sramiti svojih djela! Osudije ga na 20 for. globe i na platež 12 Pi-smantutu. Bi reč da je očekivao veću kaznu, jer se zadovoljio osudom.

Druga gorka je ova. U selu Rakit-tovcu su seljani pred koja godinu ugovori-ri, da tko bude što ukrado, morat će da plati globu, koju mu budu svi seljani u svojem skupu odmerili. Na takovu odluku jih je naveo sluhaj, da je jednoinu iz Zu-zida bilo nešto nestalo, da ju pala sumnja na nekoga iz Rakitoveca i da sbog toga Rakitćani nisu mogli nikuda mimo Zazida a da u njih seljani iz ovoga sela ne spoi-čitaju nedjelo i krađu. Nukana njihova bila je dakle plemenita: htjeli su izkorie-niti i najmanju krađu. Nego zlo je bile, da ona globe, nješto je ulagati u korisne svrhe, si je svš skupu — zaplijati. Kad je Sandrin uzeo u zakup i s sve obćine, Rakitćani su odložili, da mu kad njih ne smije nitko služiti stražarem, niti da mu imaju djeca poč da plaše divljač kod lova. To su dakako odložili jer ga imaju vrlo radu! Ako bude tko posao, izkjučiti će ga iz njihova družtva naše. Ovdje imaju, naime, obćinaj da svi posjednici blaga uzmu u službu jednoga zajedničkoga pastira („čredara“), kojemu svaki plaća toliko na mjesec i po redu jedan dan hrani. On nema drugo, nego do pripazi na blago. Tako je iz toga družtva izkjučien mora si nade vlastitoga pastira.

Nasuo se jedan, Anton Rožac-Vuk, koji ju preuzeo od Sandrina službu lo-vачke straže i koji ju u „Piccolo“ bio opisao kaku „persona intelligente“. Sbog

toga Rakitćani ga izkjučili iz družtva paše i još se dogovorise, da mu neće nitko pomagati u poljskoj radnji. Rekoše: tko nije s nami, nememo ni mi s njim!

I ovaj čin i onaj čin o globalj je Ant. Rožac po Sandrinu spravio skupa, te pri-javio na sud. Kod predizvidja je bio pri-vořen župan a poslije pastir. Taljanske novine su o tom doniele viesti kako o kakovoj uroti.

Sad se je sve to razplnilo u ništa, jer je državno odvjetništvo izjavilo, da nema razloga tužiti ni postupati proti ni-jednomu. Strašno je morao spasitelj za-kušnjati, kad je za ovo doznao. Tko zna hoće li to javiti onim novinam, koje su ob ovom već toliko pisale?

Iz Vrbnika pišu nam koncem noyem-bra. (Povjet presvj. g. biskupa Andrije Šterka.) Željno izčekivamo onaj sretni čas, kad ćemo ugledati milo lice dobrog našeg pastira u ovom drevnom mjestanec. Željno vjer, jer već odavna čusmo liepu o kri-postih i dobroti njegovoj.

Dne 23. novembra popodne oko 4 sata navjesti nam gravanje mužara i skladno glasno zvonojenje, da se približuje naš ljub-ljeni duhovni otac. Na susret izadješe nu sve duhovne i svjetovne oblasti, kao tako-djor učitelji i učiteljice sa učecom se mla-dež i mnoštvo pučka.

I krunu radostni čas, eto u našoj sredini milog nam pastira sa liepim kr-šćanskim pozdravom: „*Blavljen Isus i Ma-rija!*“ Nakon nekoliko izmjjenjih po-zdravnih rieči izpratismo ga do župne crkve, gdje se pobožni biskup pomoli, a zatim uputi u župni stan.

Snobota jutrom nakon pohoda na groblje izreče naš presvj. g. biskup krasno slovo o dužnosti svoga pohoda, o ljubavi prema milim pokojnikom, o te dužnosti pravog křšćanina. Sljedila je sv. misa, koju je čitao presvijeli, a nakon toga dieflo sv. potvrdu našim duhovni pastir crkve grada Vrbnika. Nedejljen jutrom, lieem na sv. Katu, nakon što je sv. misu obslužio presvijeli pastir, sledila je velika sv. misa. Iza evanjelja i opet zabavi nas presvijeli liepim slovom o životu sv. Katarine upraviv njezina djela, njezine krieposti na naš život. Pohvali i utvrdi u vjeri stado svoje, te obćaod po-danoj oblasti sretno vladajućeg sv-tog Oca pape Lava XIII. polietili podpuno proštenje svima onima, koji su u vrijeme prvog njegovog pohoda primili sv. otaštvo pokora i presv. pričesti.

Nakon sv. mise, što ju je svojim milo-glasnim pjevom obslužio obljubljeni naš župe- i dekanata upravitelj g. Petar Volarić, podiote presvj. biskup podpuno proštenje, a zatim sledilo dieljenje sveta križme mužkoj mlađeži. Poslije sledio objad kod našeg gostoljubivog popu Petra Volarića. Među raznim uzovnici opazismo i preč. g. dra. *Frama Volarića*, našeg dičnog za-stupnika na pokrajinskom saboru; zatim presvj. g. dra. *Dinka Vitežica*, perjanicu našu i pravka našeg, te više drugih od-ličnih ličnosti. Tu su zaredale zasnosne zdravice ave u čast, zdravlje i dugi život visokog dostojanstvenika, prenilog oca i pastira našeg.

Ponedjeljak jutrom blagovizvili plem-niti biskup posjetiti ovomjestnu pučku mušku i žensku školu, te slušati izpit iz vjeronauka i svih razredih, a popodne uz tutnjavu mužara i zvonojenje, uz odušev-ljeno i nebrojene „živio!“ uzklie ostavi nas premili naš pastir, vrativ se kočijom u Krik.

Doista čuli smo veoma hvaliti našeg noyog pastira, ni je naš pojam o njegovih uzornih vrtnah kod i kamo bio slabiji prije ovog njegovog posjeta. Jedva sadu bolje razabieramo koji vrijednoga muža nu-maknuta nam boža Provid, da bude pa-strom duša naših; vječna joj hvala i čast! Promatrajući obljubljenoga našega duhov-noga oca i netetice nudiće se misao: ovaj bi mogao postati novi naš *Dobrić*, u njemu žive onaj veliki nu skromni dah pobožnosti i čednosti, duh pun ljubavi, otačbeničtva, prijaznosti, te ostalili vrline i krieposti, koje su toli divno krasile svetu duš: neumrljog velikana i preporoditelja našeg.

Presvijeli i prečasnij gosp. biskupe! Vnš boravaj u našem skromnom mjestanec ostavio je nezbrisivju milu i svetu uspomenu. Dao Svršivšij, svatili se skromnicom opet k nama! Dobri i milostivi Duvitelj svake sreće prodliju Vam do najskrajnjih granica ljudskog vieka dragocelne godine žića Vašeg na sve veću čast i sl! Vnš Božju, na dobrobit crkve svete, na spas i sreću Vnšu te povjerenog Vam stada!

Milodare za sirote Kastvnce, nastu-dale kod gradnje governerave palače na Rieč, darovaše u Kastvu G. Gregersen poduzetnik kamenoloma u Preluci 5 for,

Munić Fran Ksaver, obć. glavar 2 for., Jehušić Mirko, obć. likvidator, Kleinmayer pl. Ferdo, obć. zemljopjerae, Stipković Ričard, obć. blagajnik, Jurečić Petar, obć. kancelist po 1 for. Ukupno 11 for. — Ova svota nalazi se u obć. glavarnstvu u Kastvu.

Knjigovežu „Matice Hrvatske“ g. Iv. Schneidera u Zagrebu preporučamo svim onim članovima naše „Matice“, koji želje imati vrlo ukusno i solidno vezane „Ma-tičino“ knjige, koje će izaći još tečajem ovoga mjeseca.

Upozornjem: naše čitatelje na oglas g. Schneidera na četvrti stranici.

Iz Gradca pišu nam 28. p. m. Častimo se ovime obznaniti, da je družtvo „Slavuli“ u Gradcu dne 13. o. m. obdržavalo s oju polugodlišnju skupšćinu sa sljedećim dne-vnim redom: 1. Čitanje zapisnika prošle skupšćine. 2. Družtveno izvješće za prvo polugodišće 1894. (Izvjestitelj tajnik: Fer-rari.) 3. Izvješće blagajne (Izvjest. računovodja Ferrari.) 4. Izbor odbora. 5. Sve-odbi preslozi.

U odbor izabrana su sljedeća gg.: Gjurin Stjepan, predsjednik. Faltač Josip, podpredsjednik. Ferrari Otmar, tajnik. Drenski Blaž, blagajnik. Pasariček Franjo, Volaušek Franjo, Surman Drag. odhonič. Kurelac Antun, Čavlović Franjo, Hrnčić Stjepan, odb. zamjenici. Naigl. odbor: Faltač Josip, Benić Josip, Mrkoci Vjekosl.

Slaveni u Istri. Pod ovim naslovom donasa „*Crazer Timespost*“ u broju 243. članak, koji je, kako taj list kaže, histo-rički, u istinu pako politički našaran. Bez obzira nato, da zeničice Hrvatima u Istri nesamo svaku kulturu nego u obće svaku neobrazbu, donasa historičku laž, da su se Slaveni u Istri naselili tekar pod mljetan-čkom vladom i to prilikom velike kege, koja skoro čeli poluotok pohara.

Ova neistinu je obavio najprije tal-janski učenjak (!) iztraživač Kandler. Pošto učeni svet nepozna historičkog razvitka Istre, vjeruje silepo riečima Kandlerovim, koji je sum svečano kazao, da mrzi Slavene.

Kako u obće mrzo Talijani u Istri sve ono, što slovensko ime nosi, može se u ostalom i iz toga razviditi, da je jedan *Benussi* samo zato nazvano pučanstvo Istre „*trakičkim*“, jer ga ime *Iliri* sieča na drev-ne stanovnike naših strana. Ali ipak tvrde njemački učenjaci *Kiepert* i *Mommsen*, da su urođjenici Istre Iliri bili. O nadi-ri historičaru Tomasiju, koji je do *čestujst raznovrstnih slovenskih plemena* u Istri od-riko, nevieriti ni pisnuti. Ova gospoda učenjaci nisu imali ni pojma o slovenskom životu i jeziku. te su o nama sudili kao silepci o bojama.

Historičke dokuze o doseljenu Sla-vena u Istru nalazimo ni drugdje. God. 600. p. k. izvaji papa *Grigor Veliki*, da sažuljuje svedenstvo Dalmacije, što je ovo počelo preko Istre u Italiju prodirati: „*quia per Istriam aditum iam Italiam entrare cooperunt.*“ Medju g. 803. i 810. su u Risano kod Kopra izaslancii kraljevski (missi regis) držali sabor, komu su prisustvovali zastupnici latinskih gra-dova istarskih i izaslancii slavenski.

Iz zapisnika ovog sabora uvjida se, da su sumo sljedeća mjestta latini obitavali: Pula Rovinj, Poreč, Trst, Labin, Buzet, Pican i Motovun. Sva ostala Istria bijaše već tada slavjanska. Tu su dokazane viesti o dobi, u kojoj si se Slaveni u Istri naselili. U drugoj vrsti rada bi gore navedeni list širiti neistinu obzirom na etnografičke odnošaje u Istri.

Ali ipak imade po najnovijem popisu pučanstva od 31. decembra 1890. u sačb. kotaruu Kopar pored 14.195 Talijana 32.142 Slovence u Hrvata; u sudb. kotaruu Piran pored 16.918 (?) Talijana 2579 (sumo?) Slavenci; u sudb. kotaruu Poreč uz 7511 Talijana takudjer 4592 Hrvata; u sudb. kotaruu Motovun uz 10.365 Talijana 9.511 Hrvata i u sud. kotaruu Buje uz 17.694 (?) Talijana takudjer 545 (sumo?) Slavencaa i Hrvata. Uvjereni smo, da bi brojilba po narodnosti sasna drugi uspjeh na vi-vidjelje izietala, ali jezik, kojim se ovj (Ungarskoprache) dođe gospodri Talijano dobro, te oni kod brojilbe pučanstva ne gledaju na narodnost.

Ako Hrvat ide u Italiju, onda mora taljanski obćeti i ako Talijan u Grčku stupi, mora se služiti novogričkim jezikom, Slaveni pako su u Istri kod kuće, njihov jezik nije tuđji, već jezik pokrajine, a kad Talijani k njima dođu, naka njihovim je-zikom govore s njima. Slaveni u Istri ne-zaključavaju drugo nego ono, što se svim narodom na svijetu dopušta.

Sve drugo, što se nalazi u članku na-vedenog lista jesu puste fraze, koje se da-nomicne čuju i čitaju. Ondje se u. pr. go-vori o kulturi narodn, pod kojom se na-ravski samo taljansku kulturu razumjevati

mora. Njekoji ljudi ne znadu valjda toga, da nepozna kultura narodnosti. Nisu li Grci preuzeli orientalsku kulturu, Rimljani grčku, a rimsku Germani itd.

Nemora li pisatelj navedenog članka priznati da ako Slavenci i talijanski znadu, da je baš to znak, da su sposobniji za kulturu nego li Talijani, koji neznaju drugo nego li talijanski.

Naravski, da on s time drugomu cilja i ne misli, da su Talijani kroz stoljeća Hrvate u Istri tlačili, držedi ih kao robove u tmini neznanstva.

Da nisu Slavenci Istra osobitih kulturnih radnja proizvodili, dade se lakko shvatiti, jer su ih nuditi Talijani uvijek tlačili i pomoću vlade prostirali koloni učinili.

Sine su više zadržali Talijani nego li Slavenci, a tko je izbjekao hrastove po Istri, na kojih počivaju Mijetci? Hic Rhodus!

O objektivnosti Kundlera, Benussia i Tomasina radje šutimo, jer je poznato, da su pisali samo u interesu svoje stranke, samo da dokažu, da je cela Istra talijanska, kako bi radi toga pripala kraljevini Italiji.

Tko će na svietu vjerovati povjestničaru Kundleru, kad piše u svojem "Opisao": "ja nazivam Slavene; nemogu pojmiti, kako su mogli naši (talijanski) predjedovi našim pokrajinam (u Istri) dati ime tako surovog i barbarškog (hrvatskog) jezika, mjesto tako naobraženog, milozvučnog našeg (talijanskog) jezika!"

U toj strasti prekrstio je vlastoručno slavjanska imena u talijanska, s kojimi se danas poroze neopravdanu njegovi istomišljenici.

Književnost.

Mrtvoj majci. Posvetio Rikard Katalinić-Jerotov. Zagreb 1894. Vlastitom nakladom. Tisak K. Albrechta. Kako već javisane izišao je pod ovim nadpisom svežežidveona njeznih, ljubkih, sitnih pjesmica dobro poznatoga našega sazmenjaka i pjesnika R. Katalinić-Jerotova. Sve ove pjesmice odišu njeznom ljubavlju i tugom za preminulom majicom. Srce, koje svoju majku i preko groba tako žarko ljubi, mora da je plemenito. Za to su i čustva u tim pjesmicam plemenita, liepina i milim jezikom izražena. Preporučamo toplo tu knjižicu, kojoj je cijena 50 n. a. v.

Majki u radu za Boga i Hrvatsku. Dar hrvatskim ženama. Poklanja Iv. Nep. Jemeršić, župnik grubišno-poljski. Nakladom pisčevom. Zagreb 1894.

Nenamom reći, kojima bisimo mogli dovoljno pohvaliti i vruće preporučiti zlatno dječice, koje je pod gorujim naslovom ugledab, bieli svijet. Kad smo pročitali to djelo, srce nam je jače zakucalo, grudi nam se razirile, a duša nam se napuni ponosom, da u hrvatskom jeziku naše žene naći tako divno i krasno stivo. Žena drži tri ugla od kuće, žena ima biti svojoj djeći prva odgojiteljica, a krasna knjižica župnika Jemeršića kazuje svakoj majci liepim jezikom, kako njoj valja odgajati svoju dječicu za Boga i za hrvatsku domovinu. Preporučamo našim čitateljem ovu liepu knjižicu, kojoj je cijena 1 kruna i dobiva se kod g. pisca u Grubišnopolju (Hrvatska).

Centralna biblioteka knjiga I broj 2. Fedra, tragedija u 5 činova od Racina. Prevod August Senoa. U Zagrebu, knjižara dioničke tiskare. Cijena 40 n.

Uva moliti in častiti Jezusa u vednem češčonju prev. Rušnjega Telesa. Sastavljena z nekaterimi molitvami za ude te prelepe bratovščine in sploh za vse čestilce pri obiskovanju najsvetejšega zakramenta ljubezni božje. V Ljubljani, založila katoliška tiskarna. Cena 20 n.

Novosti Kristusova ali podnena in molitvena knjiga za pobožne krščanske device. Poslovenil B. Bartol, župnik. Šesti matia. V Ljubljani, založila istol. bukvarna. V usnje vezana for. 1.24; zlata obreza for. 1.70.

Javna zahvala.

Podpisani odbor drži si ugodnom dužnošću zahvaliti se najučtivije svoj onoj gos. odli, koja priposlase utuzinju, ne moguv osobno prisustvovati veselici dne 26. novembra 1894., i to:

Po 5 for. dr. Dukić Ante, odvjetnik na Voloskom; Spinić Vjekoslav, narodni zastupnik u Beču.

Po 3 for. dr. Laginja Matko, narodni zastupnik u Beču i Francić Marko, trgovac na Rieci.

Po 2 for. Prof. Mandić Matko, urednik "N. Sl." u Trstu; Zamčić Vinko, župnik na Voloskom; Buchman ud Pavla, u il. Bistrici; Tomić Viktor, posjednik na Vo-

loskom; Turak Ante, župnik-dekan u Kastvu; Kormüller Venceslav, obč. liečnik u Kastvu; Serdoč Mate, posjednik u Pulj; Jelusić ud. Ludovika, u Kastvu i supruzi Vlah Ivan i Marija u Jušidih kbr. 9.

Po 1 for. 50 n. Mezek Jakov, kapelan u Bergudu; Duhović Frano, bilježnik u Podgradu; Štejdle Franjo, gradski viečnik u Sisku i Marković Josip, kot. predstojnik u Sisku.

Po 1 for. Laginja Mljo, župnik na Vepirinu; Vodička Josip, kapelan u Ru-kavcu; Bačić Josip, posjednik na Rieci; Glavan Nikola, gradj. poduzetnik u Podvežici; Katalinić Rikard Jerotov u Zadru; Jel vica Josip, posjednik u Pulj; Munić Fran-ksav., obč. glavat u Kastvu; Mogo-rovčić Cilka, u Gračišću; Bačić ud. Cilka, u Kastvu; Dukić Ante-Diračić, posjednik u Kastvu; Dukić Paškvala, u Kastvu.

(Konac sledi).

Javna zahvala.

Njegova preuzvišenost gosp. biskup Josip Juraj Strossmayer blagoizvolio je ponovno u svrhe našega društva podariti 100 for.

Neka preuzvišeni gospodin biskup dozvoli, da mu se u ime naše i našeg društva na tom velikodušnom daru najsjajnije zahvalimo.

Hrvatsko pripomoćno društvo U Beču 15. studena 1894.

Predejednik: Tajnik: Dr. K. Kozid, Franjo Fahčić dvorici i sudbeni advokat. o. k. človnik.

Listnica uredništva.

Gosp. N. V. u D. Nalazi se u Omišlju, otok Kik. Živjet!

Gosp. N. J. Port-Said. Primismo sve u redu; liepa Van hvala; šaljeno Van poštom traženu knjigu. Preporučamo Van našu družbu av. Cilka i Metoda. Van i svim tamošnjim Hrvatom erdačno šaljeno pozdrav!

Gosp. Pavao Mizarčić i Mijo Žila, Medulin. Žalimo duboko što ideće vaditi za drugoga kostanj iz pravice, pak da bi zašto, nego da naučite svojoj krvi. Pazite se, da si prste neoprižete, jer su netko odvise u Vaše imo igra s tudjim poštenjem. Mudru i jedno oko doista!

Prijateljeme, koji nas pitaju, zašto se neoglasimo o pisanju "P. S." odgovaramo ovim što najkraće:

1. da se nerado pletemo u tuđe poslove imajuć i svojih previse;
2. da nam se nije htjelo bacati ulja u vatru, koju upalile protivnici stranke;
3. jer držimo, da g. J. nikad nije ni bio član stranke;
4. jer g. B. i B. istupise iz nje prije nego li stavio pisati u "P. S.", a sad se formalno od nje odcijepio, to nerazdvajati tim stranke, već od-padaće samo oni od nje, i napokon;
5. jer je ono odjedno pisanje protiv "Starom u" moralo zguditi isto njegove najžešću protivnike.

P. n. gg. članom

"Matice Hrvatske".

Čast mi je upozoriti p. n. gg. povje-renike i članove "Matice Hrvatske", da će knjige "Matice" za tek. godinu gotove biti i da se ista ukusno vezane mogu kod mene i ove godine naručiti. *Vezovi "Mati-cinih" knjiga vrlo su ukusni i originalni.*

Cijena vezanih knjigah:

- Hot: Slike iz obćega zemljopisa. Knjiga IV. 70 n.
Yalla: Poviest srednjega rieka. Dio III. 60 n.
Šrapel: Slike svjetske književnosti. Svez. II. 50 n.
Zarganov: Izabrano pripoviesti. Knjiga II. 40 n.
Bogović: Pjesnička djela. Knjiga I. 30 n.
Tomčić: Za kralja -- za dom. Dio I. 30 n.
Šandor-Gjalaki: Malo pripoviesti. Dio I. 30 n.
Novak: Podgorica. 30 n.
Trudić-Pavičić: Ljudovik Posavski. 30 n.

Ukupno 57.70 n.

Knjižnica za klasičnu stariju.

Šrapel: Rimski satira 40 n.
Prijevodi grčkih i rimskih klasika. Platon: Phaidros 30 n.

Posto mi je slavni odbor "Matice Hrvatske" povjerio i ove godinu odpremu "Matičinah" knjiga, to ću naručene vezane knjige zajedno sa "Ruzinim" knjigam p. n. gg. povjerenikom "Matice" priposlati.

Ujedno molim, da se gg. članovi izključivo samo na me obrate, budući st. uprava "Matice" radi inih mnogih posalah naručbe za vezove knjiga nikako primiti nemože.

S toga p. n. gg. članove "Matice" najljubnije molim, da mi svoje cijenjene naručbe kao što i odgovarajuću seotu poštanom doznačnicom čim prije priposladi blagoizvolje.

U Zagrebu u, mjeseca decembra 1894.

Ivan Schneider,

književnik "Matice Hrvatske" Frankopanska ulica broj 4.

Zahvala.

Svoj rodbini, prijateljem i znancem, iz mje-sta i iz okolice, koji su mi bud kojim načinom izvoljeli izkazati svoje saučesće prigodom smrti mojeg milog oca

MARTINA

te koji su njegove smrtne ostauke do vječnog počinka dopratili, izričem ovime moju najsrdačniju hvatu.

Osobitu pak blagodarost dužan sam veleć braći svećenikom, imenito preč. g. dekanu iz Pizna, č. o. Karlu Schöpf-u iz Pazina, veleć. gg. župnikom iz Kašderge, Grdagsela i Lindara, g. župe-upravitelju iz Žminja, te mnogoč. g. kapelanu iz Pazina, koji su orkos onako ružnom vremenu došli, da izkažu svoju ljubav milom pokojniku i da ublaže bolju sinovlju bol.

Dobri Bog platio obilno svima!

U Gračišću, dne 26. novembra 1894.

raztuženi sin

Ivan Gabrielić, župnik.

Odlikovana
Ljekarna PRENDINI
u Trstu.

Želite li sačuvati si zdrave liepe zube to čisti dah?

Uporabljajte
Zubni prašak
ELIKSIR.
Prvi čisti zube bez da ih ozledjuje.
Drugi pako očuva ih od pocrnjenja i neugodna vonja.
Zubni prašak stoji 50 novč.
Zubni eliksir stoji 60 novč.

Prodaje se u Ljekarni PRENDINI i u boljih Ljekarnah svakoga mjesta.

Štrealjke i sumpornače za trte inžinira Zivica.

mlini i stikalnice za vino, sisaljke ili pumpe za svaku porabu, cievri svake vrsti i pipe, motori (stroji za gonjenje drugih strojeva) na paru i sa petrolejem, te svakovrstne druge strojeve i sve potreboće za iste

dobiva se uvijek u skladištu tvrake

Schivitz & Comp. (živic i drug.)

Via Zonta broj 5 u Trstu.

Spomenuto štrealjke razasliju se na svaku poštu austro-ugarsko monarhije franco, komad po 10 for

zrielo za nošenju,inja, te u zgodno vrijeme
Kokoše
veliko for. 3; velika kunošnjeg bijela guska, težka oko 7-8 funata, for. 3; 3 tueta piletu for. 3; 4 1/2 kila svježeg niala za dvorski stol for. 4.50

M. Feuer,

Zavod perjadi, B. zaez 23, Gulleija.

Pomada „Phönix“

na zlatovestnoj izložbi u Stuttgartu god. 1890. milionsma jer: ustilo liebnikih izvrla i kroz tisneću zahvalnicu, priznato jedino postojaju u istina sredstva, kojimi se i kati gospodja i gospodje pua i bujna koza postizirava te izpadanje vlasi drugo od ranjije. Uporabljjenom isto pomado postizavaju još samo mladi gospodčići čvrsto brkova. Jmčić se za uspjeha i uskladljivost, kurcija 80 novč., sa poštom (službenom ili uz gotov novac) 80 novčiča.

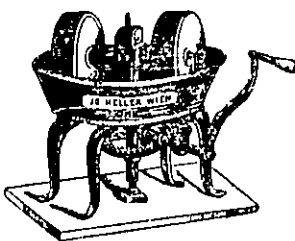
K. HOPPE, Beč, XIV., Hütteldorferstrasse 81.

Sve strojeve za gospodarstvo.

Osobitosti prodaje jedino tvrdka Ig. Heller TIESAKA ZA SIENU, SLAMU I SLAGANJE raznih sustava

HIDRAULIČKIH TIESAKA

diferencijalnih vinskih tiesaka — sprava za samleti masline, buhač itd. Nove štrealjke proti mldevu Vermorel-ove vrsti, san radne štrealjke proti mldevu sa bakrom pomoću zračne sisaljke. Sprava za grijanje vina, kuhanje, za trieb-ljenje grozdja, za sušenje voća i povrća. Trebionike kuruzu, triere, mlatila, mlince za čišćenje žita očišćeno.

Lievano ili izradjeno željezo za svakojake strojeve itd. sve uz najjeftinije cijene i pod najpovoljnijim uvjeti pošilja uz jamstvo i na pokus

IG. HELLER, WIEN

2/2 Praterstrasse br. 49

Bogato ilustrirano kataloge sa 192 stranice u talijansko-njemačkoma i hrvatsko-njemačkom jeziku šalje na zahtjev odmah badava. Traži se preprodavaoce, upozoruje se na patvaranja.

Tiskara Dolenc.